

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Onderzoek en
Wetenschapsbeleid**
Van

Datum
26 mei 2025

Referentie

Bijlagen
2

nota

NOTA Kamerbrieven Vrijheid, Veiligheid en Vertrouwen in
de Wetenschap

Aanleiding

Naar aanleiding van een reeks rapporten, moties en toezeggingen rondom de thema's vrijheid, veiligheid en vertrouwen in de wetenschap geeft u uw visie op deze kernwaarden en beoogde acties.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd beiden brieven te ondertekenen.

Kernpunten

- U reageert op moties vanuit zowel de Eerste als Tweede Kamer, hetgeen de reden is dat er twee brieven worden verstuurd. De twee brieven zijn inhoudelijke gelijk.
- In deze brieven stelt u dat voor een weerbaar wetenschappelijk ecosysteem onderzoekers veilig van externe bedreigingen, in academische vrijheid en met vertrouwen vanuit de maatschappij hun werk moeten kunnen doen.
- U geeft een toelichting van de verantwoordelijkheden zoals u die ziet van overheid, instellingen, individuele wetenschappers en de politiek in het beschermen van academische vrijheid, de veiligheid van wetenschappers en het versterken van vertrouwen in de wetenschap.

Toelichting

U stelt in de brieven dat u de volgende acties zal ondernemen:

- U zal dit najaar een formele adviesvraag neerleggen bij de KNAW over de wettelijke verankering van academische vrijheid;
- U geeft aan de Tweede Kamer voor de zomer nog te informeren over de motie Patternotte betreffend uniforme criteria;¹
- U zal een formele adviesvraag neerleggen bij de KNAW over de rol van activisme in de wetenschap en welke verantwoordelijkheden individuele onderzoekers en instellingen precies hebben in het duiden hiervan;
- U zult in 2026 de Tweede Kamer informeren met een plan van aanpak voor de structurele continuering van WetenschapVeilig;
- U maakt dit jaar een extra bijdrage beschikbaar voor de versteviging van het UNESCO Safety of Scientists Programme

¹ Kamerstuk 31 288, nr. 1134

- U geeft aan volgend jaar een NWA-call uit te zetten in samenwerking met NWO over de rol van de wetenschapper in de democratische samenleving.
- U geeft aan zicht te blijven inzetten voor het Science for Policy programma binnen OCW;

Met deze brieven reageert u op de volgende moties:

- Motie van het lid Eerdmans (JA21, Tweede Kamer) over met de hogeronderwijsinstellingen een plan maken met daarin concrete maatregelen die elke instelling afzonderlijk gaat nemen om de academische vrijheid te versterken. U vraagt instellingen het komende jaar te gebruiken om hun eigen definitie van academische vrijheid en hierop per instelling op één plek overzichtelijk te communiceren.
- Motie-Roovers (GroenLinks-PvdA, Eerste Kamer) c.s. over academische vrijheid in Nederland. U spreekt uw zorgen uit over de situatie in de Verenigde Staten en geeft aan hierover blijvend in gesprek te zijn met UNL.

Met deze brieven doet u de volgende toezeggingen af:

- de toezegging gedaan in het bestuursakkoord 2022 om te rapporteren over de stand van zaken van het Nationaal Expertisecentrum Wetenschap en Samenleving (NEWS);
- de toezegging gedaan tijdens de OCW-begroting 2025, d.d. 28 november 2024 aan het lid Dekker (FVD) om met NWO zal bespreken of het mechanisme van Open Mind ook in andere vakgebieden zou kunnen werken en wat dat zou kunnen betekenen voor de manier waarop je de onderzoeksbeoordeling inricht.

Met deze brieven reageert u op de volgende rapporten:

- Academische vrijheid in Nederland: reactie op actuele bedreigingen (KNAW, 2025);
- Verklaring over Academische Vrijheid door de Rectoren van de Nederlandse universiteiten (2025);
- Een vrije en veilige wetenschap (Nederlandse Unesco Commissie, 2025).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.